

Dôvodová správa

I. Všeobecná časť

Na základe Plánu činností zasadnutí Zastupiteľstva Trenčianskeho samosprávneho kraja prekladáme **Správu o náhrade preukázanej straty za zrealizované služby vo verejnom záujme v prímestskej autobusovej doprave za rok 2020 zmluvným dopravcom.**

Na území Trenčianskeho samosprávneho kraja realizujú služby vo verejnom záujme zmluvní dopravcovia (SAD Prievidza a. s. a SAD Trenčín, a. s.) na základe uzatvorených zmlúv o výkone vo verejnom záujme vo vnútroštátnej pravidelnej autobusovej doprave – prímestskej autobusovej doprave na území Trenčianskeho samosprávneho kraja zo dňa 30.10.2009 v znení jej dodatkov (ďalej len Zmluva).

V súlade so zákonom č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, so zákonom č. 56/2012 Z. z. o cestnej doprave v znení neskorších predpisov a v súlade so Zmluvou poskytol Trenčiansky samosprávny kraj za obdobie január až november 2020 mesačné preddavky na úhradu náhrady preukázanej straty z poskytovania služieb vo verejnom záujme vrátane vyúčtovania preukázanej straty za I. až III. štvrťrok 2020 a vrátane finančného vyrovnania preukázanej straty za rok 2019.

II. Osobitná časť

Dopracovia vykonali v súlade s platnou legislatívou a v súlade s čl. VI., bod 6.2. Zmluvy pravidelné štvrťročné zúčtovanie preddavkov náhrady preukázanej straty za jednotlivé štvrťroky.

Preukázaná strata z poskytovania služieb vo verejnom záujme v prímestskej autobusovej doprave za rok 2020 je vo výške:

SAD Prievidza a. s.	-10 067 143,00 eur
SAD Trenčín, a. s.	-19 435 709,00 eur

Poskytnuté mesačné preddavky za obdobie január až november 2020 z Rozpočtu TSK na rok 2020 vrátane finančného vyrovnania za I. až III. štvrťrok 2020:

SAD Prievidza a. s.	7 950 000,00 eur
SAD Trenčín, a. s.	15 550 000,00 eur

Neuhradená náhrada preukázanej straty za rok 2020

Doplatok TSK pre SAD Prievidza a. s.	-2 117 143,00 eur
Doplatok TSK pre SAD Trenčín, a. s.	-3 885 709,00 eur

Trenčiansky samosprávny kraj je povinný uhradiť preukázanú stratu (záväzok TSK) podľa zákona č. 56/2012 Z. z. o cestnej doprave v znení neskorších predpisov, nariadení a smernice EÚ, v súlade s uzatvorenou Zmluvou a to na základe zúčtovania posledného kalendárneho štvrťroku príslušného roka najneskôr do 31.07. nasledujúceho roka.

Základné ukazovatele, ktoré ovplyvnili výšku preukázanej straty v roku 2020:

Výšku preukázanej straty v roku 2020 ovplyvnila predovšetkým dňa 11.03.2020 vládou SR vyhlásená **mimoriadna situácia na Slovensku** s cieľom zabrániť šíreniu nového ochorenia COVID-19, ktorá mala za následok zavedenie viacerých mimoriadnych opatrení (uzatvorenie

všetkých škôl, školských zariadení, všetkých voľnočasových zariadení, obmedzenie prevádzkovej doby na úradoch, vo firmách, vo výrobných prevádzkach a pod.) a zároveň dňa 30.09.2020 bol vládou SR vyhlásený **núdzový stav na Slovensku**.

Na základe vyššie uvedeného Trenčiansky samosprávny kraj v súčinnosti so zmluvnými dopravcami obmedzil prevádzku prímestskej autobusovej dopravy v čase od 13.03.2020 (zavedenie prázdninového režimu), resp. od 18.03.2020 (zavedenie režimu prevádzky v čase pracovných dní ako v sobotu) a od 11.05.2020 zavedenie prázdninového režimu prímestskej autobusovej dopravy s niektorými vybranými „posilovými“ spojmi. Cieľom Trenčianskeho samosprávneho kraja je neustále sledovanie a vyhodnocovanie autobusových liniek a spojov s cieľom zabezpečiť prímestskú autobusovú dopravu aj v tomto období.

Na výšku preukázanej straty v roku 2020 v porovnaním s rokom 2019 mali vplyv:

- A) **nižšie tržby z cestovného v celkovom objeme o 3 561 118,00 eur** (pokles o 31,3 %) z dôvodu obmedzenia prímestskej autobusovej dopravy a obmedzenia mobility obyvateľov v čase mimoriadnej situácie, resp. núdzového stavu na Slovensku v roku 2020.

Na základe uvedeného sme zaznamenali medziročný pokles počtu prepravených osôb o 7 425 792 osôb (pokles o 36,5 %), pričom najväčší pokles sme zaznamenali v skupine cestujúcich „žiaci a študenti“ a to až o 51 %. Dôvodom boli v roku 2020 uzavreté školy a školské zariadenia a pod.,

- B) **nižšie ekonomicky oprávnené náklady o 946 934,00 eur**, pričom pokles je takmer vo všetkých nákladových položkách s výnimkou nákladov na priame mzdy a odvody a s výnimkou mimoriadnych nákladov, t. j. nákladov na dezinfekciu autobusov, nákladov na ochranné prostriedky a pomôcky pre vodičov, pri ktorých sme zaznamenali nárast oproti predchádzajúcemu roku.

Uvedená mimoriadna situácia, resp. núdzový stav si vyžiadali zvýšenie mimoriadnych nákladov spolu vo výške **102 625,00 eur** zameraných na ochranu zdravia nielen vodičov, ale predovšetkým náklady na ochranu zdravia cestujúcej verejnosti. Neočakávané zvýšené náklady zmluvní dopravcovia nepredpokladali a zároveň v roku 2019 nezaznamenali.

Vzhľadom na dodržiavanie rastu priemernej mzdy vodičov sme zaznamenali medziročné **zvýšenie nákladov na priame mzdy a odvody o 535 356,00 eur**.

Úbytok tržieb z cestovného a navýšenie mimoriadnych nákladov z dôvodu obmedzenia prímestskej autobusovej dopravy v čase mimoriadnej situácie, resp. núdzového stavu v roku 2020 má za následok potrebu zvýšenia finančných prostriedkov zo strany Trenčianskeho samosprávneho kraja.

Aj napriek zložitej pandemickej situácii na Slovensku v roku 2020 je prioritou vedenia TSK zabezpečiť kvalitnú, bezpečnú, ekologickú a pohodlnú dopravu obyvateľov regiónu.